Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2025)0098

Devītais ziņojums par ekonomisko un sociālo kohēziju

Eiropas Parlamenta 2025. gada 8. maija rezolūcija par devīto ziņojumu par ekonomisko un sociālo kohēziju (2024/2107(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 2. un 3. pantu,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 4., 162., 174.–178. un 349. pantu,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulu (ES) 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai[1] (Kopīgo noteikumu regula),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulu (ES) 2021/1058 par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu[2],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulu (ES) 2021/1059 par īpašiem noteikumiem attiecībā uz Eiropas teritoriālās sadarbības mērķi (*Interreg*), kas saņem atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda un ārējās finansēšanas instrumentiem[3],

---

1 OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
2 OV L 231, 30.6.2021., 60. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj.
3 OV L 231, 30.6.2021., 94. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj.

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulu (ES) 2021/1057, ar ko izveido Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1296/2013[1],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulu (ES) 2021/1056, ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu[2],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 2. decembra Regulu (ES) 2021/2115, ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013[3],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 30. marta Regulu (ES) 2020/460, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013 un (ES) Nr. 508/2014 attiecībā uz īpašiem pasākumiem, kas nepieciešami, lai piesaistītu investīcijas dalībvalstu veselības aprūpes sistēmās un citos to ekonomikas sektoros, reaģējot uz Covid-19 uzliesmojumu (Investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu)[4],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 23. aprīļa Regulu (ES) 2020/558 , ar ko Regulas (ES) Nr. 1301/2013 un (ES) Nr. 1303/2013 groza attiecībā uz īpašiem pasākumiem, lai nodrošinātu ārkārtas elastību Eiropas strukturālo un investīciju fondu izmantošanā, reaģējot uz Covid-19 uzliesmojumu[5],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 30. marta Regulu (ES) 2020/461, ar ko Padomes Regulu (EK) Nr. 2012/2002 groza, lai dalībvalstīm un valstīm, kuras risina sarunas par pievienošanos Savienībai, sniegtu finansiālu palīdzību, ja tās nopietni skārusi liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situācija[6],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 23. decembra Regulu (ES) 2020/2221, ar ko Regulu (ES)

---

1 OV L 231, 30.6.2021., 21. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj.
2 OV L 231, 30.6.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj.
3 OV L 435, 6.12.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.
4 OV L 99, 31.3.2020., 5. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/460/oj.
5 OV L 130, 24.4.2020., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/558/oj.
6 OV L 99, 31.3.2020., 9. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/461/oj.

Nr. 1303/2013 groza attiecībā uz papildu resursiem un īstenošanas kārtību, lai palīdzētu veicināt ar Covid-19 pandēmiju un tās sociālajām sekām saistītās krīzes seku pārvarēšanu un sagatavoties zaļai, digitālai un noturīgai ekonomikas atveseļošanai (*REACT-EU*)[1],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2022. gada 6. aprīļa Regulu (ES) 2022/562, ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013 un (ES) Nr. 223/2014 attiecībā uz kohēzijas rīcību bēgļu atbalstam Eiropā (*CARE*)[2],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2022. gada 19. oktobra Regulu (ES) 2022/2039, ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013 un (ES) 2021/1060 attiecībā uz papildu elastību nolūkā novērst Krievijas Federācijas militārās agresijas sekas *FAST* (elastīga palīdzība teritorijām) – *CARE*[3],

– ņemot vērā 2002. gadā izveidoto programmu *URBACT* ilgtspējīgai pilsētu sadarbībai,

– ņemot vērā 2016. gada 30. maija ES pilsētprogrammu,

– ņemot vērā 2020. gada 1. decembra Teritoriālās attīstības programmu 2030. gadam,

– ņemot vērā Komisijas 2024. gada 27. martā publicēto 9. kohēzijas ziņojumu[4] un Komisijas 2024. gada 27. marta paziņojumu par 9. kohēzijas ziņojumu (COM(2024)0149),

– ņemot vērā pētījumu “The future of EU cohesion: Scenarios and their impacts on regional inequalities” (“ES kohēzijas nākotne: scenāriji un to ietekme uz reģionu nevienlīdzību”, ko 2024. gada decembrī publicēja Eiropas Parlamenta Izpētes dienests,

– ņemot vērā Komisijas 2024. gada februāra ziņojumu “Forging a sustainable future together – Cohesion for a competitive and

---

1 OV L 437, 28.12.2020., 30. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2221/oj.

2 OV L 109, 8.4.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/562/oj.

3 OV L 275, 25.10.2022., 23. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2039/oj.

4 Eiropas Komisija: Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts, *Devītais ziņojums par ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju*, 2024. gads.

inclusive Europe” (“Ilgtspējīgas nākotnes veidošana kopā: kohēzija konkurētspējīgai un iekļaujošai Eiropai”)[1],

– ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2024. gada 31. maija atzinumu par 9. kohēzijas ziņojumu[2],

– ņemot vērā Reģionu komitejas 2024. gada 21. novembra atzinumu “Atjaunināta kohēzijas politika pēc 2027. gada, kas nevienu neatstāj novārtā – RK atbildes uz 9. kohēzijas ziņojumu un Augsta līmeņa darba grupas kohēzijas politikas nākotnes jautājumos ziņojumu”,

– ņemot vērā Komisijas 2024. gada 9. septembrī publicēto ziņojumu “Eiropas konkurētspējas nākotne – Eiropas konkurētspējas stratēģija”,

– ņemot vērā nolīgumu, ko 2015. gada 12. decembrī pieņēma ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu konferences 21. sesijā (COP 21) Parīzē (Parīzes nolīgums),

– ņemot vērā pētījumu “Streamlining EU Cohesion Funds: addressing administrative burdens and redundancy” (“ES kohēzijas fondu racionalizācija: administratīvā sloga un atlaišanas problēmu risināšana”, ko Savienības Iekšpolitikas ģenerāldirektorāts publicēja 2024. gada novembrī[3],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2025. gada 7. maija Regulu par ES pierobežas reģionu attīstības un izaugsmes instrumentu (*BRIDGEforEU*)[4] ,

– ņemot vērā Komisijas 2022. gada 3. maija paziņojumu “Cilvēki pirmajā vietā, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes nodrošināšana, ES tālāko reģionu potenciāla atraisīšana” (COM(2022)0198),

---

1 Eiropas Komisija: Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts, *Forging a sustainable future together: Cohesion for a competitive and inclusive Europe – Report of the High-Level Group on the Future of Cohesion Policy* (Ilgtspējīgas nākotnes veidošana kopā: kohēzija konkurētspējīgai un iekļaujošai Eiropai – Augsta līmeņa darba grupas kohēzijas politikas nākotnes jautājumos ziņojums), 2024. gada februāris.

2 OV C, C/2024/4668, 9.8.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4668/oj.

3 Eiropas Parlaments: Struktūrpolitikas un kohēzijas politikas departaments, Iekšpolitikas ģenerāldirektorāts, *Streamlining EU Cohesion funds – addressing administrative burdens and redundancy* (*ES kohēzijas fondu racionalizācija – administratīvā sloga un atlaišanas problēmu risināšana*), 2024. gads.

4 *Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta.

– ņemot vērā Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas atzinumu vēstules veidā[1],

– ņemot vērā 2021. gada 25. marta rezolūciju par kohēzijas politiku un reģionālajām vides stratēģijām cīņā pret klimata pārmaiņām[2],

– ņemot vērā 2021. gada 20. maija rezolūciju par ES reģionos vērojamo demogrāfisko tendenču apvēršanu pretējā virzienā, izmantojot kohēzijas politikas instrumentus[3],

– ņemot vērā 2021. gada 14. septembra rezolūciju par virzību uz spēcīgāku partnerību ar ES tālākajiem reģioniem[4],

– ņemot vērā 2022. gada 15. septembra rezolūciju par ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju ES: 8. kohēzijas ziņojums[5],

– ņemot vērā 2023. gada 21. novembra rezolūciju par iespējām panākt ticamākas revīzijas un kontroles, ko valsts iestādes veic dalītas pārvaldības kontekstā[6] ,

– ņemot vērā 2023. gada 23. novembra rezolūciju par talantu izmantošanu Eiropas reģionos[7],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2024. gada 14. marta rezolūciju par kohēzijas politiku 2014.–2020. gadam – īstenošana un rezultāti dalībvalstīs[8],

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Reģionālās attīstības komitejas ziņojumu (A10-0066/2025),

A. tā kā kohēzijas politika ir ES politikas pamatā un galvenais ES instruments investīcijām ilgtspējīgā ekonomiskajā, sociālajā un teritoriālajā attīstībā un atbalstam zaļā kursa mērķu sasniegšanai visā ES saskaņā ar tās daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam un 2021.–2027. gadam; tā kā kohēzijas politika, kā paredzēts Līgumos, ir īpaši būtiska labi funkcionējošam un plaukstošam

---

1 *Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts.
2 OV C 494, 8.12.2021., 26. lpp.
3 OV C 15, 12.1.2022., 125. lpp.
4 OV C 117, 11.3.2022., 18. lpp.
5 OV C 125, 5.4.2023., 100. lpp.
6 OV C, C/2024/4207, 24.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4207/oj.
7 OV C, C/2024/4225, 24.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4225/oj.
8 OV C, C/2024/6562, 12.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6562/oj.

iekšējam tirgum, veicinot visu ES reģionu, jo īpaši mazāk attīstīto reģionu, attīstību;

B. tā kā kohēzijas politika ir veicinājusi ekonomisko, sociālo un teritoriālo konverģenci ES, konkrēti, piemēram, palielinot Centrāleiropas un Austrumeiropas dalībvalstu iekšzemes kopproduktu no 43 % no ES vidējā rādītāja 1995. gadā līdz aptuveni 80 % 2023. gadā; tā kā 9. kohēzijas ziņojumā ir uzsvērts, ka līdz 2022. gada beigām kohēzijas politikas ietvaros ir sniegts atbalsts vairāk nekā 4,4 miljoniem uzņēmumu, ļaujot tajos radīt vairāk nekā 370000 darbvietu; tā kā tajā arī ir uzsvērts, ka kohēzijas politika rada ievērojamu atdevi no investīcijām un ka ikviens 2014.–2020. gada un 2021.–2027. gada programmās ieguldītais euro līdz 2030. gadam Savienībā būs radījis papildu IKP 1,3 EUR apmērā; tā kā kohēzijas politika nodrošināja vidēji aptuveni 13 % no kopējām publiskajām investīcijām ES[1];

C. tā kā Komisijas ziņojumā "Ilgtermiņa redzējums par ES lauku apvidiem: galvenie sasniegumi un turpmākā virzība", kas tika iesniegts kopā ar devīto kohēzijas ziņojumu, ir uzsvērts, ka 24,6 miljardi EUR jeb 8 % no kopējās lauksaimniecības politikas lauku attīstības pīlāra līdzekļiem ir novirzīti investīcijām lauku apvidos ne tikai lauksaimniecībā vien, liekot pamatu debatēm par lauku apvidu nākotni;

D. tā kā laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam kohēzijas politika zaļās un digitālās pārkārtošanās jomā būs nodrošinājusi investīcijas vairāk nekā 140 miljardu EUR apmērā[2], lai palīdzētu uzlabot tīklus un infrastruktūru, atbalstītu dabas saglabāšanu, uzlabotu zaļās un digitālās prasmes, veicinātu darbvietu radīšanu un uzlabotu sabiedrībai sniegtos pakalpojumus;

E. tā kā, neraugoties uz plaši atzīto un pierādīto kohēzijas politikas pozitīvo ietekmi uz sociālo, ekonomisko un teritoriālo konverģenci, joprojām pastāv būtiskas problēmas, ko jo īpaši raksturo attīstības atšķirības vietējā līmenī un reģionos, kas nonākuši attīstības strupceļā, un klimata pārmaiņu ietekme demogrāfijas, digitālās un zaļās pārkārtošanās un savienojamības ziņā, kā arī ilgtspējīgas ekonomikas attīstības ziņā, jo īpaši vismazāk attīstītajos reģionos un lauku un attālos apvidos;

F. tā kā kohēzijas politika, kas gan ir ilgtermiņa struktūrpolitika, nevis krīzes pārvaldības instruments vai ārkārtas reaģēšanas finansēšanas mehānisms, un ES nozaru programmas ir vairākkārt efektīvi

---

1 Eiropas Komisija, *Ninth report on economic, social and territorial cohesion* (*Devītais ziņojums par ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju*), turpat.

2 Eiropas Komisija: *Ninth report on economic, social and territorial cohesion* (*Devītais ziņojums par ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju*), turpat.

palīdzējušas reģioniem iedarbīgi reaģēt uz ārkārtas situācijām un asimetriskiem satricinājumiem, piemēram, Covid-19 krīzi, *Brexit*, enerģētikas krīzi un Krievijas iebrukuma Ukrainā izraisīto bēgļu krīzi, kā arī dabas katastrofām; tā kā šādas krīzes ir aizkavējušas Eiropas strukturālo un investīciju fondu īstenošanu un tā kā ievērojams skaits projektu ir finansēti no Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) līdzekļiem, kas lielākoties ir pārņemti no projektiem, kuros bija paredzēts investēt kohēzijas politikas ietvaros;

G. tā kā, neraugoties uz pasākumiem, kas jau veikti 2014.–2020. gada un 2021.–2027. gada periodā, tiesiskais regulējums, kas reglamentē kohēzijas politikas instrumentu un līdzekļu izmantošanu un pārvaldību, būtu vēl vairāk jāvienkāršo un labāk jāizmanto, kā arī jāizstrādā sadarbspējīgi digitālie rīki, tostarp jāizveido vienas pieturas digitalizēti pakalpojumu centri, lai racionalizētu procedūras, palielinātu ieinteresēto personu uzticēšanos, samazinātu administratīvo slogu, palielinātu elastību fondu pārvaldībā un paātrinātu maksājumus ne tikai attiecīgajām iestādēm, bet arī galasaņēmējiem; tā kā ir jāpalielina iespējas līdzekļus izmantot elastīgāk, tostarp iespējas finansēt divējāda lietojuma preču izstrādi; tā kā ir ārkārtīgi svarīgi, lai jebkura turpmākā kohēzijas politika tiktu izstrādāta, pamatojoties uz stratēģisku stimulu visam finansēšanas periodam, ko tomēr varētu izvērtēt vidusposma pārskatīšanā;

H. tā kā 2021.–2027. gadam paredzēto kohēzijas politikas līdzekļu zemais apguves līmenis, kas pašlaik ir tikai 6 %, nav saistīts ar dalībvalstu vai reģionu vajadzību trūkumu, bet drīzāk to izraisa kavēšanās darbības programmu apstiprināšanā, pārejas periodi starp finanšu shēmām, valstu vadošo iestāžu *NextGenerationEU* prioritāšu noteikšana, ierobežotas administratīvās spējas un sarežģītas birokrātiskās procedūras; tā kā dalībvalstis un reģioni var nesteigties apgūt visus pieejamos līdzekļus, ja tie gaida iespējamu pagarinājumu saskaņā ar N+2 vai N+3 noteikumiem;

I. tā kā radikālas izmaiņas kohēzijas tiesiskajā regulējumā starp plānošanas periodiem veicina nedrošību atbildīgo iestāžu un saņēmēju vidū, pārmērīgu reglamentēšanu, kļūdu īpatsvara pieaugumu (un saistītas negatīvas sekas reputācijas un finansiālajā ziņā), kavēšanos īstenošanā un, visbeidzot, saņēmēju un sabiedrības neapmierinātību;

J. tā kā dažkārt pastāv konkurence starp kohēzijas fondiem, ārkārtas reaģēšanas fondiem un nozaru politiku;

K. tā kā demogrāfiskās pārmaiņas dažādos ES reģionos ievērojami atšķiras, un tiek prognozēts, ka dažu dalībvalstu iedzīvotāju skaits turpmākajos gados samazināsies, savukārt citu dalībvalstu iedzīvotāju skaits palielināsies; tā kā demogrāfiskās pārmaiņas notiek arī starp reģioniem, tostarp kā izceļošana no tālākajiem reģioniem, taču parasti tās izpaužas kā iedzīvotāju pārcelšanās no lauku

apvidiem uz pilsētām dalībvalstīs, kur sievietes lauku apvidus atstāj lielākā skaitā nekā vīrieši, taču demogrāfiskās pārmaiņas ir vērojamas arī lielpilsētu teritorijās, kur ciemati lielu pilsētu tuvumā saskaras ar grūtībām investēt pamata infrastruktūrā; tā kā visos reģionos ir jāuzlabo pamatpakalpojumu, piemēram, veselības aprūpes, izglītības un transporta, nodrošināšana, īpašu uzmanību pievēršot lauku un attāliem apgabaliem; tā kā lielāka uzmanība ir jāpievērš teritorijām, kuras cieš no iedzīvotāju skaita samazināšanās un pakalpojumu nepietiekamības un kuriem ir vajadzīgi mērķorientēti pasākumi, kas mudinātu jauniešus palikt, izmantojot uzņēmējdarbības projektus un sekmējot augstas kvalitātes lauksaimniecību un ilgtspējīgu tūrismu;

L. tā kā ir svarīgi ņemt vērā sabiedrības novecošanu, lai nodrošinātu taisnīgumu paaudžu vidū un tādējādi stiprinātu līdzdalību, jo īpaši jauniešu līdzdalību;

M. tā kā pilsētu teritorijas saskaras ar jaunām problēmām saistībā ar migrācijas plūsmām uz pilsētām un mājokļu un enerģijas cenu pieaugumu un tāpēc ir nepieciešama mājokļu būvniecība un jauni vides aizsardzības un energotaupības pasākumi, piemēram, paātrināta pamatīga renovācija, lai cīnītos pret enerģētisko nabadzību un uzlabotu energoefektivitāti; tā kā ES kohēzijas politikai būtu jāpalīdz veidot visiem ES iedzīvotājiem, jo īpaši mājsaimniecībām ar zemiem un vidējiem ienākumiem, pilsētu iedzīvotājiem, ģimenēm ar bērniem, sievietēm un jauniešiem, cenas ziņā pieejamu un piekļūstamu mājokļu tirgu;

N. tā kā ES pilsētprogrammas efektīva īstenošana var palielināt pilsētu spēju veicināt kohēzijas mērķu sasniegšanu, tādējādi uzlabojot iedzīvotāju dzīves kvalitāti un garantējot ES finanšu resursu efektīvāku izmantošanu;

O. tā kā īpaša uzmanība ir jāvelta lauku apvidiem, industriālās pārkārtošanās skartiem apvidiem un ES reģioniem, kuri saskaras ar ievērojamu un pastāvīgu dabisku vai demogrāfisku atpalicību, intelektuālā darbaspēka emigrāciju, ar klimatu saistītiem riskiem un ūdens trūkumu, piemēram, tālākajiem reģioniem un jo īpaši salām, kas atrodas to perifērijā vai ES perifērijā, mazapdzīvotiem reģioniem, salām, kalnu apvidiem un pārrobežu reģioniem, kā arī piekrastes un jūras reģioniem;

P. tā kā Krievijas agresijas karš pret Ukrainu ir radījis jaunu ģeopolitisko realitāti, kas ir būtiski ietekmējusi nodarbinātību, ekonomikas attīstību un iespējas, kā arī iedzīvotāju vispārējo labklājību reģionos, kas robežojas ar Ukrainu, Baltkrieviju un Krieviju, un kandidātvalstīs, piemēram, Ukrainā un Moldovā, un tāpēc šiem reģioniem un kandidātvalstīm ir vajadzīga īpaša uzmanība un atbalsts, tostarp attiecīgi pielāgojot kohēzijas politiku; tā kā šā kara dēļ vēl nepieredzēts skaits cilvēku meklē patvērumu ES, radot

papildu slogu vietējām kopienām un dienestiem; tā kā ES kolektīvā drošība ir ļoti atkarīga no to reģionu dzīvotspējas un labklājības, kuri atrodas pie ES ārējām robežām;

Q. tā kā, ņemot vērā unikālo situāciju Ziemeļīrijā, ir vajadzīga īpaši pielāgota pieeja, kuras pamatā ir *PEACE* programmu sniegtie ieguvumi un kurā aplūkots, kā plašāka kohēzijas politika var sniegt labumu izlīguma procesam;

R. tā kā 79 % iedzīvotāju, kuri ir informēti par ES finansētiem kohēzijas politikas projektiem, uzskata, ka ES finansētiem projektiem ir pozitīva ietekme uz reģioniem[1], un tas veicina pozitīvu attieksmi pret ES;

S. tā kā vispārējā informētība par ES finansētiem kohēzijas politikas projektiem kopš 2021. gada ir samazinājusies par 2 procentpunktiem[2] un tāpēc būtu jāveicina lielāka decentralizācija, lai kohēzijas politiku vēl vairāk tuvinātu iedzīvotājiem,

1. uzsver, ka kohēzijas politikas galvenie elementi, kas nosaka tās efektivitāti, ir reģionāla un vietēja ievirze, konkrētai vietai pielāgota pieeja un stratēģiskā plānošana, kā arī decentralizēts plānošanas un īstenošanas modelis, kura pamatā ir partnerības princips, kā arī pastiprināta Eiropas rīcības kodeksa īstenošana, ekonomikas un pilsoniskās sabiedrības dalībnieku iesaistīšana un daudzlīmeņu pārvaldība; pauž stingru pārliecību, ka šo kohēzijas politikas modeli būtu jāturpina īstenot visos reģionos un ka pēc iespējas būtu jāstiprina tā kā ES galvenā ilgtermiņa investīciju instrumenta loma atšķirību mazināšanā, ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas nodrošināšanā, ilgtspējīgas reģionālās un vietējās izaugsmes sekmēšanā saskaņā ar ES stratēģijām, vides aizsardzībā un ES konkurētspējas un taisnīgas pārkārtošanās veicināšanā, kā arī jaunu problēmu risināšanā;

2. prasa skaidri nošķirt kohēzijas politiku no citiem instrumentiem, lai nepieļautu pārklāšanos un konkurenci starp ES instrumentiem, nodrošinātu dažādu intervences pasākumu papildināmību un palielinātu ES atbalsta pamanāmību un saprotamību; šajā sakarībā norāda, ka ANM līdzekļi ir paredzēti ekonomikas attīstības un izaugsmes veicināšanai, īpaši koncentrējoties uz ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju starp reģioniem; pauž bažas par Komisijas plāniem piemērot Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem (ESI fondiem) uz sniegumu balstītu pieeju; atzīst, ka uz sniegumu balstīti mehānismi var būt noderīgi, lai politiku padarītu efektīvāku un vairāk

---

1 Eiropas Komisija: Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts un Komunikācijas ģenerāldirektorāts, *Citizens' awareness and perceptions of EU Regional Policy*, (*Iedzīvotāju informētība un priekšstati par ES reģionālo politiku*), Eirobarometra zibensaptauja Nr. 531, 2023. gads.

2 Eirobarometra zibensaptauja Nr. 531, turpat.

orientētu uz rezultātiem, taču brīdina, ka šo modeli nevajadzētu piemērot universāli, kā arī pauž nopietnas šaubas par priekšlikumiem sasaistīt ESI fondu līdzekļu izmaksu ar centralizēti definētu reformu mērķu sasniegšanu, jo īpaši tad, ja reformu mērķi nav reģionālā līmeņa kompetencē;

3. iebilst pret jebkādām uz lejupēju centralizāciju vērstām reformām ES finansēšanas programmās, tostarp dalītas pārvaldības programmās, piemēram, kohēzijas politikas un kopējās lauksaimniecības politikas jomā, un atbalsta lielāku decentralizāciju lēmumu pieņemšanā vietējā un reģionālajā līmenī; aicina vairāk iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, kā arī ekonomikas un pilsoniskās sabiedrības dalībniekus visos ES dalītās pārvaldības programmu posmos no sagatavošanas un plānošanas līdz īstenošanai un novērtēšanai, ņemot vērā, ka reģionu ekonomisko un sociālo attīstību un teritoriālo kohēziju starp tiem var panākt vienīgi tad, ja visi dalībnieki pienācīgi sadarbojas;

4. uzsver, ka līdztekus kohēzijas politikas fondiem ļoti būtiska nozīme atbalsta sniegšanā lauku apvidiem ir arī Eiropas Lauksaimniecības fondam lauku attīstībai (ELFLA); uzsver, ka ELFLA struktūra ir jāsaskaņo ar noteikumiem, kas reglamentē kohēzijas politikas fondus, lai veicinātu sinerģiju un atbalstītu no vairākiem fondiem finansētus lauku attīstības projektus;

5. pauž pārliecību, ka kohēzijas politika var turpināt pildīt savu lomu tikai tad, ja tai ir pieejams pienācīgs finansējums; uzsver, ka tas nozīmē, ka turpmākajai kohēzijas politikai ir jānodrošina pienācīgs finansējums finanšu periodam pēc 2027. gada; uzsver, ka ir jānodrošina pietiekami vērienīgs un viegli pieejams finansējums, lai kohēzijas politika varētu turpināt pildīt savu ES galvenās ieguldījumu politikas lomu, vienlaikus saglabājot elastību iespējamu jaunu uzdevumu veikšanā, tostarp iespēju finansēt divējāda lietojuma produktu izstrādi, un lai vietējās iestādes, ieinteresētās personas un saņēmēji varētu efektīvi veicināt vietējo attīstību; pauž stingru pārliecību, ka spējai elastīgi reaģēt uz neparedzamām problēmām nevajadzētu apdraudēt kohēzijas politikas skaidro ilgtermiņa stratēģisko virzību un mērķus;

6. uzsver nākamās ES daudzgadu finanšu shēmas (DFS) un 2021.–2027. gada kohēzijas politikas programmu vidusposma pārskatīšanas nozīmi kohēzijas politikas nākotnes veidošanā; atgādina, ka nākamajā DFS 2028.–2034. gadam ir jānosaka vērienīgāki mērķi kohēzijas politikai pēc 2027. gada; tādēļ aicina nākamajā DFS nodrošināt, ka kohēzijas politikai reālā izteiksmē joprojām tiek piešķirts vismaz tāds pats finansējums kā pašreizējā periodā; turklāt aicina jaunajā DFS saglabāt kohēzijas politiku kā atsevišķu izdevumu kategoriju; uzsver, ka kohēzijas politika būtu jāaizsargā no statistikas ietekmes, kas var mainīt reģionu atbalstiesīgumu, izmainot ES vidējo IKP; atkārtoti norāda, ka ir vajadzīgi jauni ES pašu resursi;

7. tādēļ ierosina nodrošināt, lai nākamajā DFS būtu iespējams labāk reaģēt uz neparedzētām vajadzībām, tostarp jau no paša sākuma paredzot pietiekamas rezerves un elastību; tomēr šajā sakarībā uzsver, ka kohēzijas politika nav krīzes instruments un ka tai nevajadzētu novirzīties no saviem galvenajiem mērķiem, proti, ilgtermiņa investīcijām; prasa stiprināt Eiropas Savienības Solidaritātes fondu, tostarp palielināt tā priekšfinansējumu, padarot to mazāk birokrātisku un vieglāk pieejamu un izveidojot to par piemērotu instrumentu pienācīgai reaģēšanai uz turpmāku dabas katastrofu vai ārkārtas situāciju veselības jomā ekonomiskajām, sociālajām un teritoriālajām sekām; uzsver, ka Parlamentam ir pienācīgi jākontrolē visi ārkārtas reaģēšanas fondi un instrumenti;

8. atzīst, ka īpašos gadījumos ir jāizmanto arī statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (*NUTS*) 3. kategorija tādā veidā, kas ļauj atzīt atšķirības attīstības ziņā starp visiem *NUTS 2* reģioniem; uzskata, ka reģionālajam IKP uz vienu iedzīvotāju arī turpmāk jābūt galvenajam kritērijam, nosakot kohēzijas politikas finansējuma sadalījumu starp dalībvalstīm; atzinīgi vērtē to, ka pēc Parlamenta pastāvīgajiem aicinājumiem Komisija ir sākusi apsvērt iespēju noteikt papildu kritērijus[1], piemēram, siltumnīcefekta gāzu emisiju līmeni, iedzīvotāju blīvumu, izglītības līmeni un bezdarba līmeni, lai sniegtu labāku sociālekonomisko pārskatu par reģioniem;

9. uzsver, ka tiesiskuma nosacījums ir visaptverošs nosacījums, kas atzīst un nodrošina tiesiskuma ievērošanu, tostarp ir veicinošs faktors kohēzijas politikas finansējuma piešķiršanai, lai garantētu, ka Savienības resursi tiek izmantoti pārredzamā, taisnīgā un atbildīgā veidā, ievērojot pareizu finanšu pārvaldību; uzskata, ka ir jāpastiprina tiesiskuma un pamattiesību ievērošana un jānodrošina, ka visas kohēzijas politikas īstenošanā veiktās darbības atbilst demokrātijas principiem un ka tajās tiek ievērota dzimumu līdztiesība un cilvēktiesības, tostarp darba ņēmēju, personu ar invaliditāti un bērnu tiesības; uzsver Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai un Eiropas Prokuratūras nozīmīgo lomu Savienības finanšu interešu aizsardzībā;

10. aicina turpināt vienkāršošanas un elastīguma nodrošināšanas centienus, stiprināt sinerģiju un racionalizēt noteikumus un administratīvās procedūras, kas reglamentē kohēzijas politikas līdzekļu izmantošanu ES, valstu un reģionālā līmenī, pilnībā izmantojot pieejamās tehnoloģijas, lai palielinātu pieejamību un efektivitāti, pamatojoties uz esošo un veiksmīgi iedibināto dalītās pārvaldības sistēmu nolūkā stiprināt lietotāju uzticēšanos, tādējādi mudinot plašāku ekonomikas un pilsoniskās sabiedrības dalībnieku

---

[1] Eiropas Revīzijas palāta, *Rapid case review – Allocation of Cohesion policy funding to Member States for 2021-2027* (*Īss situācijas apskats – Kohēzijas politikas finansējuma piešķiršana dalībvalstīm 2021.–2027. gadā*), 2019. gada marts.

loku piedalīties atbalstītajos projektos un maksimāli palielinot šo līdzekļu radīto ietekmi; aicina īstenot turpmākas iniciatīvas, kas ļautu labāk apgūt kohēzijas līdzekļus, tostarp palielināt līdzfinansējuma un priekšfinansējuma līmeni un ātrāk panākt atdevi no investīcijām; prasa, lai vietējā pārvalde, jo īpaši tāda vietējā pārvalde, kas pārstāv mazākas kopienas, būtu tehniski apmācīta labāk administratīvi pārvaldīt šos līdzekļus; tādēļ uzsver, ka ir svarīgi stiprināt vienotās revīzijas principu, vēl vairāk paplašināt vienkāršoto izmaksu iespējas un samazināt kontroles un revīziju, kas pārklājas ar valsts un reģionālo pārraudzību pār vienu un to pašu projektu un saņēmēju, dublēšanos nolūkā nepieļaut kļūdu atkārtošanos turpmākajos īstenošanas gados;

11. aicina Komisiju un dalībvalstis jau plānošanas posmā nodrošināt reģioniem lielāku elastību, lai ņemtu vērā to konkrētās vajadzības un īpatnības, uzsverot nepieciešamību iesaistīt ekonomikas un pilsoniskās sabiedrības dalībniekus; uzsver, ka tematiskā koncentrācija bija īpaši būtisks elements kohēzijas politikas saskaņošanā ar stratēģijas „Eiropa 2020” mērķiem; tādēļ aicina Komisiju nākt klajā ar visiem konstatējumiem, kas saistīti ar tematiskās koncentrācijas īstenošanu, un izdarīt secinājumus saistībā ar turpmākiem tiesību aktu priekšlikumiem;

12. atzīst, ka zaļā, digitālā un demogrāfiskā pārkārtošanās rada būtiskas problēmas, taču vienlaikus arī sniedz iespējas sasniegt ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķi; atzīst, ka teritorijās ar augstu ienākumu līmeni var būt statistikas ziņā slēptas reģionālas ekonomiskās problēmas; apzinās, ka pārkārtošanās process var palielināt reģionālās atšķirības un sociālo nevienlīdzību un paplašināt “neapmierinātības ģeogrāfiju”; uzsver, ka ir jāsasniedz ES ilgtspējas un klimata mērķi un jāsaglabā kopīga ekonomikas izaugsme, stiprinot Savienības konkurētspēju; tādēļ aicina izstrādāt Eiropas stratēģiju, kas garantētu harmonisku izaugsmi Savienībā, apmierinot attiecīgo reģionu īpašās vajadzības; atkārtoti apstiprina apņemšanos īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos, jo tas sniegs iespējas uzlabot ES konkurētspēju; uzsver, ka ir jāinvestē infrastruktūras projektos, kas uzlabo savienojamību, jo īpaši ilgtspējīgā, intelektiskā transportā, kā arī energotīklos un digitālajos tīklos, nodrošinot, ka visi reģioni, tostarp attālie un mazāk attīstītie reģioni, ir pilnībā integrēti vienotajā tirgū un vienlīdzīgi gūst labumu no tā sniegtajām iespējām; šajā sakarībā uzsver nepieciešamību atbalstīt zaļo nozaru attīstību, ņemot vērā vietējās īpatnības un atbalstot vietējās tradīcijas, lai palielinātu ekonomiskās vides un pilsoniskās sabiedrības noturību pret problēmām nākotnē;

13. mudina arī turpmāk saskaņot kohēzijas politiku ar centieniem palielināt inovāciju un pabeigt ES vienotā tirgus izveidi saskaņā ar secinājumiem, kas izklāstīti *M. Draghi* ziņojumā par Eiropas konkurētspēju; uzsver pastāvīgās inovācijas plaisas problēmu reģionālo atšķirību kontekstā un atbalsta pielāgotu un konkrētai

vietai piesaistītu pieeju inovācijas un ekonomiskās konverģences veicināšanai reģionos un inovācijas plaisas mazināšanai; aicina stiprināt vietējās un reģionālās inovācijas lomu konkurētspējīgu pētniecības un inovācijas ekosistēmu veidošanā un teritoriālās kohēzijas veicināšanā; norāda uz jaunām ES iniciatīvām, piemēram, reģionālajām inovācijas ielejām un partnerībām reģionālajai inovācijai, kuru mērķis ir savienot teritorijas ar atšķirīgu inovācijas snieguma līmeni un novērst inovācijas plaisu; uzskata, ka šāda pieeja stiprinās reģionālo autonomiju, ļaujot vietējām un reģionālajām pašvaldībām veidot ES politiku un mērķus atbilstīgi to konkrētajām vajadzībām, īpatnībām un spējām, vienlaikus aizsargājot partnerības principu;

14. pauž pārliecību, ka kohēzijas politikā arī turpmāk ir jāievēro taisnīgas pārkārtošanās princips, jāapmierina reģionu īpašās vajadzības un jānodrošina, ka neviena teritorija un neviens netiek atstāts novārtā; aicina turpināt finansēt taisnīgas pārkārtošanās procesu, pilnībā iekļaujot Taisnīgas pārkārtošanās fondu Kopīgo noteikumu regulas darbības jomā un nodrošinot tam pietiekamu finansējumu plānošanas periodā pēc 2027. gada; tomēr uzsver, ka ir jānovērtē Taisnīgas pārkārtošanās fonda ietekme uz atbalsttiesīgo reģionu pārveidi un, garantējot, ka tas joprojām ir daļa no kohēzijas politikas, ir jāprecizē pieeja jaunajā DFS, pamatojoties uz konstatējumiem un konkrētiem pasākumiem, lai nodrošinātu skarto kopienu ekonomisko un sociālo labklājību;

15. uzsver nepieciešamību uzlabot saikni starp kohēzijas politiku un ES ekonomikas pārvaldību, vienlaikus izvairoties no represīvas pieejas; uzsver, ka Eiropas pusgadā būtu jāievēro kohēzijas politikas mērķi, kas noteikti LESD 174. un 175. pantā; aicina iesaistīt reģionus šo mērķu sasniegšanā un īstenot stingrāku teritoriālo pieeju; aicina apsvērt makroekonomisko nosacījumu koncepciju un izpētīt, vai to var aizstāt ar jauniem nosacījumu veidiem, lai labāk ņemtu vērā gaidāmās problēmas;

16. pauž bažas par to, ka pieaug to reģionu skaits, kuri atrodas attīstības slazdā un saskaras ar ekonomikas stagnāciju, strauju demogrāfisko lejupslīdi un ierobežotu piekļuvi pamatpakalpojumiem; tādēļ aicina palielināt līdzfinansējumu projektiem, kuru mērķis ir stiprināt pamatpakalpojumus; uzsver kohēzijas politikas instrumentu nozīmi atbalsta sniegšanā dažādiem reģioniem un vietējām teritorijām, kas piedzīvo demogrāfiskās pārmaiņas, kuras skar cilvēku faktiskās tiesības palikt, tostarp problēmām, kuras saistītas ar iedzīvotāju skaita samazināšanos, novecošanu, dzimumu līdzsvara trūkumu, intelektuālā darbaspēka emigrāciju, prasmju trūkumu un darbaspēka nelīdzsvarotību reģionos; atzīst, ka, lai vērstos pret šīm parādībām, ir vajadzīgi mērķorientēti ekonomiski stimuli un strukturāli pasākumi; šajā sakarībā aicina īstenot mērķorientētas programmas, lai piesaistītu, attīstītu un noturētu talantus, jo īpaši reģionos, kuros ir vērojama būtiska kvalificētu darbinieku aizplūšana, veicinot

izglītības, kultūras, uzņēmējdarbības un inovācijas ekosistēmas, kas atbilst vietējām un reģionālajām ekonomiskajām vajadzībām un iespējām;

17. atzīst, ka ir svarīgi atbalstīt un finansēt īpašus risinājumus reģioniem, kas saskaras ar ilgstošām un nopietnām ekonomiskām grūtībām vai būtiskiem pastāvīgiem nelabvēlīgiem dabiskiem un demogrāfiskiem apstākļiem; atkārtoti norāda, ka ir jāsaglabā un jāuzlabo kvalitatīvu pamatpakalpojumu (piemēram, izglītības un veselības aprūpes), transporta un digitālās savienojamības nodrošinājums šajos reģionos, veicinot to ekonomikas dažādošanu un darbvietu radīšanu un palīdzot tiem reaģēt uz tādām problēmām kā iedzīvotāju izceļošana no lauku reģioniem, iedzīvotāju novecošana, nabadzība, iedzīvotāju skaita samazināšanās, vientulība un izolācija, kā arī iespēju trūkums neaizsargātiem cilvēkiem, piemēram, personām ar invaliditāti; uzsver, ka par prioritāti jānosaka tādu stratēģisku nozaru kā atjaunīgā enerģija, ilgtspējīgs tūrisms, digitālā inovācija un infrastruktūra attīstība un pienācīga finansēšana atbilstīgi katra reģiona ekonomiskajam potenciālam un resursiem, lai radītu plašākus apstākļus iekšējai izaugsmei un līdzsvarotai attīstībai visos reģionos, jo īpaši lauku, attālos un mazāk attīstītos reģionos, pierobežas reģionos, salās un tālākajos reģionos; atgādina, ka ir svarīgi veidot ciešas saiknes starp pilsētām un lauku teritorijām un jo īpaši atbalstīt sievietes lauku apvidos;

18. uzsver, ka saskaņā ar LESD 349. pantu ir vajadzīga pielāgota pieeja tālākajiem reģioniem, kuri saskaras ar unikālām un kumulatīvām strukturālām problēmām, kuru iemesls ir nošķirtība, nelielais tirgus apjoms, neaizsargātība pret klimata pārmaiņām un ekonomiskā atkarība; uzsver, ka šie pastāvīgie ierobežojumi, tostarp iekšzemes ekonomikas nelielais apjoms, lielais attālums no Eiropas kontinenta, atrašanās trešo valstu tuvumā, dubulta izolētība lielākajai daļai no tiem un ražošanas nozares ierobežotās dažādošanas iespējas, rada papildu izmaksas un samazina konkurētspēju, padarot to pielāgošanos zaļās un digitālās pārkārtošanās procesam īpaši sarežģītu un dārgu; uzsver to ievērojamo potenciālu turpināt attīstīt tādas svarīgas nozares kā zilā ekonomika, ilgtspējīga lauksaimniecība, atjaunīgie energoresursi, kosmosā veiktas darbības, pētniecība vai ekotūrisms, piemēram, uzlabojot reģionālo savienojamību; atkārtoti aicina Komisiju pienācīgi apsvērt visu jauno ierosināto tiesību aktu ietekmi uz tālākajiem reģioniem, lai nepieļautu nesamērīgu regulatīvo slogu un nelabvēlīgu ietekmi uz šo reģionu ekonomiku;

19. uzsver, ka mazpilsētas, nelielākas pilsētas un lielpilsētu teritorijas arī saskaras ar grūtībām, piemēram, ievērojamas nabadzības skartiem rajoniem, mājokļu problēmām, satiksmes sastrēgumiem un sliktu gaisa kvalitāti, kas apgrūtina sociālo un ekonomisko kohēziju neviendabīgas teritoriālās attīstības dēļ; uzsver, ka ir vajadzīga īpaša programma pilsētām, un aicina padziļināt to saikni ar funkcionālām

pilsētu teritorijām, aptverot nelielākas pilsētas un mazpilsētas, lai nodrošinātu ekonomisko un sociālo ieguvumu vienmērīgāku sadalījumu visā teritorijā; uzsver nepieciešamību stiprināt koordināciju starp ES pilsētprogrammas iniciatīvām un kohēzijas politikas instrumentiem, dodot priekšroku integrētai pieejai, kurā ņemtas vērā teritoriālās īpatnības un jaunās problēmas; turklāt aicina nodrošināt reģionālajām un vietējām pašvaldībām, kā arī pilsētām un pilsētu iestādēm tiešāku piekļuvi ES finansējumam, cita starpā paplašinot integrētu teritoriālo investīciju (ITI) izmantošanu;

20. uzsver, ka kohēzijas politikas ietvaros ir jāturpina un jāpalielina investīcijas cenas ziņā pieejamos mājokļos, atzīstot to nozīmīgumu gan reģioniem, gan pilsētām; uzsver, ka ir jāveicina izmaiņas kohēzijas politikā saistībā ar investīcijām mājokļos, izmantojot citus līdzekļus, nevis pašreizējās divas iespējas (energoefektivitāte un sociālie mājokļi); uzsver kohēzijas politikas svarīgo lomu šo iniciatīvu īstenošanā un koordinēšanā; turklāt uzskata, ka ir svarīgi *URBACT* iniciatīvā iekļaut cenas ziņā pieejamus mājokļus;

21. uzsver spēcīgu ārējo robežu reģionu stratēģisko nozīmi ES drošības un noturības ziņā; aicina Komisiju atbalstīt dalībvalstis un reģionus, kurus skāris Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, jo īpaši reģionus pie ES austrumu robežas, pārskatot Reģionālā valsts atbalsta pamatnostādnes[1] un izmantojot īpaši pielāgotus kohēzijas politikas instrumentus un investīcijas, kā arī palīdzēt šīm dalībvalstīm un reģioniem elastīgi izmantot kohēzijas politikas fondu, tostarp *Interreg*, piedāvātās iespējas, lai pārvarētu kara negatīvo sociālekonomisko ietekmi uz to iedzīvotājiem un teritorijām; turklāt aicina atbalstīt reģionus, kas robežojas ar kandidātvalstīm, piemēram, Ukrainu un Moldovu, lai stiprinātu kontaktus un veicinātu to integrāciju ES;

22. uzsver teritoriālās sadarbības pievienoto vērtību kopumā un pārrobežu sadarbības pievienoto vērtību konkrēti; uzsver *Interreg* programmu nozīmi pārrobežu reģionos, tostarp tālākajos reģionos; uzsver to svarīgo lomu šo reģionu attīstības veicināšanā un pārrobežu šķēršļu pārvarēšanā, cita starpā veidojot uzticēšanos pāri robežām, attīstot transporta savienojumus, apzinot un ierobežojot juridiskos un administratīvos šķēršļus un uzlabojot pārrobežu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu un izmantošanu; uzskata *Interreg* par galveno ES instrumentu to pastāvīgo pārrobežu šķēršļu novēršanai, ar kuriem saskaras neatliekamās palīdzības dienesti, un ierosina pievērst vairāk uzmanības šiem dienestiem; uzsver, ka pārrobežu teritorijas, tostarp teritorijas pie ES ārējām robežām, kuras robežojas ar agresorvalstīm, bieži saskaras ar īpašām problēmām; uzskata, ka ir jāatbalsta ES pierobežas reģioni, kas saskaras ar daudzveidīgām problēmām, un ka ir tiem jāpiešķir vairāk

---

[1] Komisijas 2021. gada 29. aprīļa paziņojums “Reģionālā valsts atbalsta pamatnostādnes” (OV C 153, 29.4.2021., 1. lpp.).

līdzekļu; atzinīgi vērtē jauno *BRIDGEforEU* regulu; uzsver maza mēroga un pārrobežu projektu nozīmi un nepieciešamību tos efektīvi īstenot uz vietas; aicina Komisiju mudināt dalībvalstis aktīvi atbalstīt izpratnes veicināšanas kampaņas pierobežas reģionos, lai maksimāli palielinātu pārrobežu sadarbības ietekmi;

23. atgādina, ka ir jāatbalsta kohēzija, nevis jākoncentrējas tikai uz principu "nekaitēt kohēzijai", kas nozīmē, ka neviena darbība nedrīkstētu kavēt konverģences procesu vai veicināt reģionālās atšķirības; aicina šos principus noteikt par transversāliem un ciešāk integrēt visās ES politikas jomās, lai nodrošinātu, ka tie veicina LESD 3. un 174. pantā noteikto sociālās, ekonomiskās un teritoriālās kohēzijas mērķu sasniegšanu; turklāt aicina Komisiju izstrādāt īpašas pamatnostādnes par šo principu īstenošanu un izpildi visās ES politikas jomās, īpašu uzmanību pievēršot ES tiesību aktu ietekmei uz mazāk attīstīto reģionu konkurētspēju; atkārtoti norāda, ka jaunajos tiesību aktu priekšlikumos ir pienācīgi jāņem vērā vietējā un reģionālā situācija; ierosina Komisijai izmantot inovatīvus instrumentus, piemēram, *RegHub* (Reģionālo centru tīkls), lai vāktu datus par ES politikas ietekmi uz reģioniem; šajā sakarībā uzsver, ka ir jāstiprina ES tiesību aktu teritoriālās ietekmes novērtējums, vienlaikus stiprinot citu attiecīgo politikas jomu teritoriālos aspektus; uzstāj, ka kohēzijas veicināšana būtu jāuzskata arī par veidu, kā stiprināt solidaritāti un atbalstu dalībvalstu un to reģionu starpā; aicina Komisiju un dalībvalstis turpināt centienus informēt par kohēzijas politikas sniegtajiem ieguvumiem un uzlabot to pamanāmību, parādot iedzīvotājiem ES reālo ietekmi un padarot to par īpaši svarīgu instrumentu reaģēšanai uz eiroskepticismu; atzinīgi vērtē platformas *Kohesio* daudzvalodu versijas ieviešanu;

24. ar bažām norāda, ka pēdējos gados ir ievērojami samazinājies valsts finansējums, ko dalībvalstis piešķir saviem nabadzīgākajiem reģioniem; atgādina, ka ir svarīgi ievērot ES noteikumu par papildināmību; aicina Komisiju nodrošināt, ka valstu iestādes, izstrādājot un īstenojot strukturālo un investīciju fondu projektus, pienācīgi ņem vērā iekšējo kohēziju;

25. uzstāj, ka kohēzijas politika ir jāpielāgo ne tikai reģionālajām vajadzībām, bet arī vismazākajam mērogam, proti, ka līdzekļiem jābūt pieejamiem vismazākajiem projektiem un to virzītājiem; norāda, ka to iniciatīvas bieži vien ir visnovatoriskākās un būtiski ietekmē lauku attīstību; atkārtoti norāda, ka šiem līdzekļiem vajadzētu būt pieejamiem visiem projektiem neatkarīgi no lieluma vai darbības mēroga; atbalsta Kohēzijas alianses aicinājumu īstenot tādu kohēzijas politiku laikposmam pēc 2027. gada, kura nevienu neatstāj novārtā;

26. uzsver, ka kavēšanās sarunās par DFS, kā arī tas, ka dalībvalstis ir pievērsušas lielāku uzmanību ANM paredzēto līdzekļu plānošanai, izraisīja ievērojamu kavēšanos 2021.–2027. gada plānošanas periodā; uzsver, ka ir svarīgi vienoties par nākamo shēmu, un tādēļ aicina

vismaz vienu gadu pirms jaunā finansēšanas perioda sākuma pabeigt sarunas par Kopīgo noteikumu regulu (KNR) un budžetu, lai dalībvalstis varētu savlaicīgi izstrādāt savas valsts un reģionālās finansēšanas stratēģijas nolūkā nodrošināt sekmīgu pāreju uz nākamo finansēšanas periodu un pašreizējo no ESI fondiem finansēto projektu turpināšanu;

27. uzdod priekšsēdētājai nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Eiropas Reģionu komitejai un dalībvalstu valsts un reģionālajiem parlamentiem.